

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van GO! basisschool De Vogelzang Oostakker te OOSTAKKER

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 2626

Instelling GO! basisschool De Vogelzang Oostakker

Directeur Kevin EGGERMONT

Adres Goedlevenstraat 78 - 9041 OOSTAKKER

Telefoon 09-251.13.32

Fax 09-251.66.09

E-mail devogelzang@pantarhei.be

Website www.bsdevogelzang.be

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Panta Rhei

Adres Ooievaarsnest 3 - 9050 GENTBRUGGE

Scholengemeenschap HORTA

Adres Goedlevenstraat 78 - 9041 OOSTAKKER

CLB GO! CLB Gent

Adres Voskenslaan 262 - 9000 GENT

Dagen van het opvolgingsbezoek 22-04-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 22-04-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 29-04-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Vera POLLIER

Teamleden Jan DEVOS, Lieven DESMET

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	4
3.2 Lager onderwijs: wiskunde.....	6
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	7
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 05-11-2012 tot 08-11-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 08-12-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Kleuteronderwijs - Leergebieden

wiskundige initiatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands

wiskunde

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. Er is gerichte aandacht voor wiskundige initiatie in het onderwijsaanbod en de klasinrichting biedt meerdere wiskundige impulsen om kleuters wiskundige ervaringen te laten opdoen. Het team maakte afspraken over een doelgerichte en graduele opbouw over de leeftijdsgroepen heen. De kleuteronderwijzers volgen de kleuters op met betrekking tot hun wiskundige ontwikkeling en zorgverbredende interventies worden opgezet.

Curriculum	Het leerplan is richtinggevend voor het onderwijsaanbod. De visie van het
Onderwijsaanbod	leerplan en de leerplandoelen zijn gekend en de kleuteronderwijzers hebben
<i>Referentiekader</i>	daarvoor gerichte aandacht bij de planning van de thema's. In de
<i>Planning</i>	planningsdocumenten –dagplanningen en/of themaplanningen- zijn expliciete
<i>Evenwichtig en volledig</i>	(leerplan)doelen wiskundige initiatie opgenomen. De leerkrachten stelden ook
<i>Samenhang</i>	routinefiches op waarop af te lezen is 'wat hiervoor geleerd is' wat een zekere
<i>Brede harmonische vorming</i>	verticale samenhang inhoudt. Verder zijn ook operationele doelen en
<i>Actief leren</i>	leerplandoelen weer te vinden. Welke activiteiten en eventuele
	hoekenverrijkingsmogelijkheden er zijn, is niet afgesproken. De documenten
	dienen in mindere mate voor de bewaking van het onderwijsaanbod.
	De thema's garanderen een brede harmonische vorming met naast de gerichte
	aandacht voor wiskundige initiatie ook een aanbod uit andere leergebieden.
	Daarbij werken alle kleuteronderwijzers aan sociale vaardigheden en zelfsturing
	én krijgen de kleuters kansen tot actief exploreren en experimenteren.
	Meerdere malen gaan de klasdeuren open en worden thema's en projecten
	klasoverschrijdend uitgewerkt.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i>	De school investeert sterk in ontwikkelingsmaterialen waardoor de kleuters zelfstandig wiskundige inzichten verwerven en inoefenen. De klasinrichting biedt meerdere wiskundige impulsen. De hoekenaanduiding met getalbeelden en cijfers, een aangepaste winkelhoek met een 'prijslijst' en geldwaarden, meetkundige vormen, balansen, zandlopers, ... zijn enkele voorbeelden die in alle klassen terug te vinden zijn. De oudste kleuters maken af en toe werkblaadjes met gerichte oefeningen ordenen, tellen, herkennen getalbeelden en stempelen, ...
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De school zet momenteel een digitaal kindvolgsysteem op punt. Occasioneel maar ook gericht observeren de leerkrachten de kleuters. Ze laten zich daarvoor leiden door een door de begeleiding aangeboden observatiesysteem dat uitgaat van de leerplandoelen. De observatiegegevens zijn uitgangspunt voor de bespreking van de kleuters. Een neerslag ervan komt in het kinddossier. De leerkrachten verwoorden dat dit systeem voor hen een bevestiging is van hun aanbod en dat de bijsturing van de kleuters hierdoor meer gericht gebeurt.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De school zet zorglestijden in zodat de basiskennis en –vaardigheden door vrijwel alle kleuters verworven zijn. De kleuteronderwijzers spelen daarvoor kort op de bal en voorzien voor elke kleuter de nodige basiszorg. Vooral op grond van de observatiegegevens krijgen sommige kleuters additionele hulp door de kleuteronderwijzer en/of de zorgleerkracht. Deze acties zijn over het algemeen geïntegreerd in het lopende klasthema. Bij elk zorgoverleg worden de verschillende fases uit het zorgcontinuüm, waarin een kind zorgondersteuning krijgt, aangekaart. De school wil het handelingsgericht werken nog verder implementeren in de totale zorgwerking.
Kwaliteitszorg	De school doorliep een traject om het leerplan wiskunde te implementeren. Zij deed daarvoor beroep op de ondersteuning van de pedagogische begeleiding. Meerdere personeelsvergaderingen en studiedagen zorgden ervoor dat een zekere gelijkgerichtheid tot stand kwam. De directeur gaf daarvoor gerichte druk en staat momenteel nog steeds in voor de opvolging van de initiatieven. Het team is er zich van bewust dat een aantal zaken zeker nog verdere aandacht en uitwerking nodig hebben. De extra financiële middelen gaven een stimulans aan het team en worden ten eerste geapprecieerd.
Inbreuk(en) op regelgeving	Door de plaatsing van nieuwe modulaire klassen, zijn er meer toiletjes voor de kleuters wat de 'wachttijden' sterk inkort. In het nieuwe schoolgebouw dat eind dit schooljaar in gebruik genomen wordt, krijgen alle kleuterklassen een sanitair gedeelte in de onmiddellijke omgeving. Het is aan de leerkrachten om ook bij de planning van de activiteiten de tijdsindeling aan te passen door deze nieuwe infrastructuur. De inspectie vertrouwt erop dat de leerkrachten het tijdsgebruik effectief zullen aanpassen en geeft een gunstig advies.

3.2 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen wiskunde in voldoende mate. De leerkrachten hebben zicht op de mate waarin de leerplandoelen aan bod komen en bereikt worden. De school maakte afspraken over een aantal referentiematen die doelgericht aangebracht worden. Het team zet in op een preventieve aanpak en interne klasdifferentiatie.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De leerkrachten vergeleken tijdens het verbetertraject het leerplan met de methode. Alle overbodige leerstof werd aangekruist. Elke leerkracht weet duidelijk wat de basisleerstof is voor het leerjaar en wat als uitbreidingsleerstof kan dienen. In de planningsdocumenten zien we een evenwichtig aanbod van alle domeinen. Er is een band met de werkelijkheid doordat meerdere lesinhouden aangepast worden. Wiskundige vaardigheden worden echter sporadisch leergebiedoverschrijdend aangeboden. Positieve tendensen zijn merkbaar in de projectwerking en bij het contract- en hoekenwerk. De leerlingen krijgen ruim kansen om actief op zoek te gaan naar oplossingen. Groepswerk en partnerwerk bevorderen de sociale relaties en stimuleren het leren van en met elkaar.
Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over een inventaris van alle beschikbare leermiddelen die het leerplan aangeeft. Meerdere klascomputers en laptops zijn voorhanden waardoor de leerlingen wiskundige problemen op een eigentijdse manier aanpakken. Er zijn afspraken rond de referentiematen én de aanpak en verwoording van wiskundige oplossingsmethodes.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De leerkrachten hebben zicht op de vorderingen en de evolutie van de kinderen. Alle gegevens van besprekingen en tests worden in het (groeierende) leerlingvolgsysteem opgeslagen. Foutenanalyse van toetsen en tests brengen zwaktes bij leerlingen in beeld maar ook tekorten in de klaswerking. De school stuurt momenteel 'meten' bij door in te zetten op handelend omgaan en functioneler wiskundeonderwijs. Ook extra aandacht op tussenstapjes bij hoofdrekenen staat voorop.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Op gebied van zorg maakte de school een sterke vooruitgang. De leerkrachten brengen de beginsituatie en onderwijsbehoeften van de leerlingen in kaart. De basiszorg is in elke klas goed uitgebouwd. Begeleiding door de zorgleerkracht gebeurt zowel klasintern als -extern. De handelingsgerichte werking heeft nog groeikansen. De school tracht leerproblemen meer preventief aan te pakken. Co-teaching is in meerdere klassen ingeburgerd waardoor de leerlingen bij nieuwe moeilijke leerstofgehelen en oefenfasen meteen op begeleiding van de klasleerkracht of de zorgleerkracht kunnen rekenen. In de hoogste klassen worden de wiskundelessen in klasoverschrijdende niveaugroepen uitgevoerd. De evaluatie is aangepast aan de groep. Bij de rapportering zijn de ouders daarvan op de hoogte.

Kwaliteitszorg De school doorliep met de hulp van de pedagogische begeleiding een traject en stuurde haar werking bij. Degelijke afspraken monden uit in een duidelijke werking. De directeur volgt het personeel op en stimuleert of geeft gerichte druk waar nodig is.

De onderwijsinspectie waardeert de gedrevenheid en de vernieuwingsbereidheid van het team en geeft een gunstig advies.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen Nederlands in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is volledig en evenwichtig. De teamleden zetten de leermiddelen doelgericht in. De evaluatie voldoet. Leerlingen met problemen krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben.

Curriculum	Het team bestudeerde het leerplan en de lagere afdeling gebruikt nu een
Onderwijsaanbod	eenvormig onderwijsleerpakket dat als referentiekader dient. Daardoor is de
<i>Referentiekader</i>	verticale samenhang verzekerd. Rond de dagplanning maakte het team
<i>Planning</i>	afspraken. Toch is nog een grote verscheidenheid merkbaar. De leerkrachten
<i>Evenwichtig en volledig</i>	noteren zowel eigen – operationele - lesdoelen als dominante leerplandoelen.
<i>Samenhang</i>	Soms worden nog te veel (leerplan)doelen per lesinhoud geselecteerd
<i>Brede harmonische vorming</i>	waardoor het niet duidelijk is wat het effectief beoogde lesdoel is. Het is
<i>Actief leren</i>	daardoor ook niet evident om na te gaan of het doel op het einde van de les
	uiteindelijk bereikt is.
	Regelmatig worden de teksten of de creatieve opdrachten uit de methode
	aangepast aan de leefwereld van de kinderen. Een dagboek schrijven als
	voorbereiding op de extra-muroslessen, tekstballonnen bij evenementen, een
	kattebelletje maken, een kaart leren schrijven en versturen vanop de Ponyklas,
	een menukaart schrijven voor nieuwjaar, ... zijn enkele voorbeelden.
	De leerkrachten werken evenwichtig aan de verschillende domeinen. Zo krijgt
	spelling nu minder expliciete aandacht en staan luister- en spreekactiviteiten
	wekelijks op het programma. Lezen is in de school belangrijk. Er is
	klasoverschrijdend tutorlezen, de school richt meerdere leesweken in, de
	leerlingen kunnen regelmatig boeken ontlenuen, ... De samenwerking met de
	stadsbibliotheek is hier zeker een pluspunt.
	Niet enkel tijdens de klasoverschrijdende projecten, maar ook doorheen de dag
	zijn meerdere linken met de andere leergebieden (poëzieweek, ...) en de
	leergebiedoverschrijdende eindtermen (boekbespreking of een MMWT-
	opdracht uitvoeren aan de hand van ICT-mogelijkheden, ...). (MMWT staat voor
	mens en maatschappij, wetenschappen en techniek)
	De leerlingen krijgen ruim kansen om actief leerstofonderdelen te verwerven
	binnen betekenisvolle contexten. Zo stellen de leerlingen zelf werkblaadjes op
	bij de verwerking van het project. Ze maken een power point over een verwerkt
	onderdeel waarbij ze sleutelwoorden gebruiken en het geheel leren
	synthetiseren, ... Dit gebeurt meermaals individueel met zelfcorrectie maar ook
	coöperatief.

Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Alle klassen beschikken over voldoende materiaal om de leerplandoelen te bereiken. Ondersteunend en uitbreidingsmateriaal van de methode is beschikbaar. De samenwerking met de gemeentelijke bibliotheek zorgt voor een ruim boekenaanbod. De heuristieken van de methode hangen uit en worden vrij functioneel gebruikt. Voor een aantal leerlingen plakt de leerkracht specifieke memokaartjes op de lessenaar. Alle klassen kunnen de beschikbare laptops gebruiken, wat de integratie van ICT-mogelijkheden sterk bevordert.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De brede evaluatie van het leergebied heeft nog groeikansen. De leerkrachten gebruiken de methodegebonden toetsen, passen die eventueel aan en evalueren met eigen materialen. Ook de tests van het leerlingvolgsysteem nemen zij af. De evaluatie van spreken en luisteren is eerder intuïtief en weinig doelgericht uitgewerkt aan de hand van criteria. Daardoor is ze ook weinig gericht op bijsturing. Met uitzondering van luisteren en spreken hebben de leerkrachten zicht op de leervorderingen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Door de toetsen van de methode, eigen toetsen, observaties en testresultaten vormen de leerkrachten zich een beeld van de leerlingen. De begeleiding focust zich op een (doel)gerichte aanpak van de verwerving van de onderwijstaal en taalonderricht in realistische contexten. De aanpak van de leerkracht en de zorgleerkracht zijn op elkaar afgestemd. Het systematisch en planmatig opvolgen van hulpvragen is echter nog niet evident. De zorgcoördinator analyseert de testresultaten en bespreekt deze met het team. Daaruit volgen zowel preventieve als remediërende acties. Dit alles samenbrengen in een door iedereen toegankelijk en duidelijk leerlingvolgsysteem staat op de planning.
Kwaliteitszorg	De school doorliep een aantal personeelsvergaderingen en studiedagen waarbij het leergebied diepgaand bekeken werd. Het team heeft beter zicht op wat een expliciete taalverwerving kan betekenen voor taalzwakke leerlingen. Deze gerichte aanpak resulteert in meer en beter overleg wat niet enkel weerslag heeft op Nederlands maar ook op de uitwerking van andere leergebieden en op het welbevinden van het team. Meerdere leerkrachten voelen zich gesterkt en ondersteund en staan open voor verdere professionalisering.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Vera POLLIER de inspecteur-verslaggever	Kevin EGGERMONT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	